

JAMHURI YA MUUNGANO WA TANZANIA
BARAZA LA MITIHANI LA TANZANIA
MTIHANI WA UALIMU DARAJA LA A
VITENDO VYA KUJIFUNZA SANAA

684

Muda: Saa 3

MAJIBU

Mwaka: 20

Maelekezo

1. Karatasi hii ina sehemu A, B na C.
2. Jibu maswali yote katika sehemu A na maswali mawili kutoka kila sehemu B na C.

maktaba.tetea.org

1. Taja mambo manne yanayoweza kumsaidia moto wa Elimu ya Awali kupenda kuchora.

Kutumia rangi za kuvutia: Rangi kama nyekundu na manjano zinawavutia watoto kuchora, k.m. kupaka picha ya jua.

Kupongeza juhudi: Kumudu “Hongera kwa kuchora vizuri” kunawafanya watoto wapende kuchora zaidi.

Kushirikisha watoto: Kuwapa brashi na karatasi, k.m. “Chora mti,” kunawafanya washiriki na kupenda kuchora.

Kufanya shughuli za kufurahisha: Kumudu shughuli kama kuchora wanyama wao wa kipenzi, k.m. paka, kunawafurahisha.

2. Katika hoja nne, oneshwa hatua za uchapaji kwa kutumia unamu wa soli ya kiatu.

Kuandaa vifaa: Chukua soli ya kiatu, rangi za maji, brashi, na karatasi kwa ajili ya uchapaji.

Kupaka rangi kwenye soli: Tumia brashi kupaka rangi, k.m. rangi ya manjano, kwenye unamu wa soli ya kiatu.

Kuchapa kwenye karatasi: Bonyeza soli ya kiatu kwenye karatasi ili muundo wa unamu uhamie kwenye karatasi.

Kukausha na kuonyesha: Acha karatasi ikauke, kisha uonyeshe muundo wa soli uliochapwa kwa watoto.

3. Tofautisha maumbo ya msingi na maumbo ya upili.

Maumbo ya msingi: Ni maumbo rahisi, kama duara, mraba, pembe tatu, na mstatili, yanayofundishwa kwanza, k.m. duara kama jua.

Maumbo ya upili: Ni maumbo yanayotokana na kuchanganya maumbo ya msingi, kama nyota (inayotokana na pembe tatu) au mwezi (kutoka duara).

4. Kwa nini vitendo vya ufundi vinasistizwa vifundishwe kwa watoto wa Elimu ya Awali? Toa sababu mbili.

Kukuza ubunifu: Ufundi, kama kufinyanga udongo, unawasaidia watoto kuwa wabunifu kwa kumudu vitu vipya, k.m. yai.

Kukuza ujuzi wa mikono: Vifundo vya ufundi, kama kupamba kikapu, vinawasaidia watoto kuimarisha mikono yao kwa vitendo.

5. Taja yombo au ala nne zinazoweza kupiga melodia katika muziki.

Filimbi: Inapigwa kwa kupuliza, k.m. filimbi ndogo inayotoa sauti ya melodia kama “Tii-tii.”

Ngoma: Inapigwa kwa vijiti, k.m. ngoma ndogo inayotoa midundo ya melodia.

Kengele: Inapigwa kwa kutikisa, k.m. kengele ndogo inayotoa sauti ya “Ding-ding.”

Marimba: Inapigwa kwa vijiti, k.m. marimba ya mbao inayotoa sauti za melodia tofauti.

6. Elezea aina mbili za ufundaji unaofaa kufundishwa kwa watoto wa Elimu ya Awali.

Uchapaji: Watoto huchapa muundo, k.m. kwa kusugua majani kwenye karatasi, ili kujifunza rangi na unamu.

Kufinyanga udongo: Watoto hufinyanga udongo, k.m. kumudu yai, ili kujifunza maumbo na kuimarisha mikono yao.

7. Taja sifa nne za sanaa za maonesho.

Kuvutia: Sanaa za maonesho zinavutia, k.m. watoto wakicheza kama wanyama, ili wazingatie.

Kushirikisha: Zinawashirikisha watoto, k.m. kucheza dansi pamoja na wenzao.

Kufundishia: Zinawafundisha, k.m. kuiga sauti za wanyama kama “Moo” kwa ng’ombe.

Kufurahisha: Zinawafurahisha watoto, k.m. kucheza wimbo wa “Twinkle, Twinkle,” ili wapungue msongo.

8. Kwa kutua hoja nne, ainisha umuhimu wa ufundishaji wa ngoma kwa watoto wa Elimu ya Awali.

Kukuza midundo: Ngoma inawasaidia watoto kujifunza midundo, k.m. kupiga ngoma kwa “Taa-taa.”

Kufurahisha: Inawafurahisha, k.m. kupiga ngoma wakati wa kucheza wimbo, hivyo kupunguza msongo.

Kushirikiana: Inawafundisha kushirikiana, k.m. watoto wawili wakipiga ngoma pamoja.

Kukuza ujuzi wa mikono: Inawasaidia kuimarisha mikono, k.m. kupiga ngoma kwa vijiti vidogo.

9. Bainisha tofauti mbili kati ya soga na vichekesho.

Soga: Ni mazungumzo ya kumudu, k.m. watoto wawili wakizungumza kama sungura na kobe, bila kuchekesha.

Vichekesho: Ni kumudu chenye kuchekesha, k.m. mtoto akiiga kuku anayeteleza, ili kuwafurahisha wenzake.

10. Chora kielelezo cha kuimba solfa “do mi so do” na “so la ti do” katika ngazi ya kupanda na kushuka.

Kielelezo cha kuimba solfa "do mi so do" na "so la ti do" katika ngazi ya kupanda na kushuka kinaweza kuwakilishwa kama ifuatavyo:

1. "do mi so do" katika ngazi ya kupanda na kushuka:

Kupanda: do – mi – so – do'

Kushuka: do' – so – mi – do

2. "so la ti do" katika ngazi ya kupanda na kushuka:

Kupanda: so – la – ti – do'

Kushuka: do' – ti – la – so

Kwa maelezo zaidi na mifano ya vitendo, unaweza kutembelea tovuti ya MusicplayOnline ambayo ina mazoezi ya solfa yanayohusiana na mifumo hii.

11. Changamua sababu tano za kufundishia mada ya uchapaji kwa watoto wa Elimu ya Awali.

Kukuza ubunifu: Uchapaji, k.m. kusugua majani, unawasaidia watoto kuwa wabunifu kwa kumudu muundo.

Kujifunza unamu: Wanajifunza unamu, k.m. unamu wa majani unapochapwa, hivyo kukuza udadisi.

Kukuza ujuzi wa mikono: Kusugua kwa krayoni kunawasaidia kuimarisha mikono yao.

Kufurahisha: Uchapaji unawafurahisha, k.m. kuona muundo wa sarafu kwenye karatasi.

Kushirikiana: Wanashirikiana, k.m. watoto wawili wakichapa pamoja, hivyo kujifunza ushirikiano.

12. Ugizaji wa kutumia vitendo na maonesho ni ugizaji bubu unaathiri sana ujifunzaji wa watoto wa Elimu ya Awali. Jadili.

Ugizaji wa vitendo: Watoto hujifunza kwa vitendo, k.m. kuiga sungura anayeruka, hivyo kufanya somo liwe la vitendo.

Kuvutia: Ugizaji wa maonesho unawavutia, k.m. kucheza kama kuku, hivyo kuwafanya wazingatie.

Kufurahisha: Unawafurahisha, k.m. kuiga sauti za wanyama, hivyo kupunguza msongo wa mawazo.

Kushirikiana: Unawafundisha kushirikiana, k.m. watoto wawili wakiigiza hadithi pamoja.

Kukuza uelewa: Unawasaidia kuelewa, k.m. kuiga jinsi kobe anavyokula, hivyo kujifunza tabia za wanyama.

Changamoto: Ugizaji bubu unaweza kuwavuruga, k.m. watoto wengi wakicheka badala ya kujifunza, hivyo kuhitaji mwongozo.

13. Kwa kutua hoja tano, elezea umuhimu wa kujifunza kupaka rangi kwa watoto wa Elimu ya Awali.

Kukuza ubunifu: Kupaka rangi, k.m. rangi nyekundu kwenye tunda, kunawasaidia watoto kuwa wabunifu.

Kujifunza rangi: Wanajifunza rangi, k.m. manjano kwa jua, hivyo kukuza uelewa wa rangi.

Kukuza ujuzi wa mikono: Kupaka kwa brashi kunawasaidia kuimarisha mikono yao.

Kufurahisha: Kupaka rangi kunawafurahisha, k.m. kupaka picha ya nyota, hivyo kupunguza msongo.

Kushirikiana: Wanashirikiana, k.m. watoto wawili wakipaka picha moja, hivyo kujifunza ushirikiano.

14. Kwa mfuatano unaofaa wenye mifano madhubuti, elezea hatua tano za usimuliaji hadithi kwa watoto wa Elimu ya Awali ili iwezeshe kujifunza ipasavyo.

Kuanza kwa kuvutia: Anza hadithi kwa kuvutia, k.m. “Hapo zamani, sungura alipenda kucheza,” ili watoto wazingatie.

Kutumia sauti tofauti: Tumia sauti tofauti, k.m. sauti ya juu kwa sungura na ya chini kwa kobe, ili kufanya hadithi iwe ya kufurahisha.

Kushirikisha watoto: Uliza maswali, k.m. “Sungura alifanya nini baadaye?” ili watoto washiriki.

Kutumia vifaa: Tumia vifaa, k.m. picha ya sungura, ili watoto waone na kuelewa hadithi.

Kuhitimisha kwa ujumbe: Hitimisha kwa ujumbe, k.m. “Sungura alijifunza kushirikiana,” ili watoto wapate funzo.

15. (a) Eleza mambo matatu ya kuzingatia wakati wa kuandaa andalio la somo.

(b) Kwa kutua hoja tatu, elezea umuhimu wa andalio la somo kwa mwalimu wa watoto wa Elimu ya Awali.

(a) Mambo matatu ya kuzingatia:

Lengo la somo: Andika lengo, k.m. “Watoto wajifunze kupaka rangi nyekundu.”

Vifaa: Andaa vifaa, k.m. rangi za maji na brashi, kwa ajili ya somo.

Hatua za kufundishia: Panga hatua, k.m. kuanza kwa wimbo, kisha kupaka rangi, ili somo liende vizuri.

(b) Umuhimu wa andalio la somo:

Kupanga somo: Linasaidia mwalimu kupanga, k.m. kuweka wakati wa kupaka rangi.

Kufanikisha malengo: Linahakikisha malengo yanafanikishwa, k.m. kufundisha rangi za maji.

Kupunguza mkanganyiko: Linapunguza mkanganyiko, k.m. kuepuka kukosa vifaa vya kufundishia.

16. Changamua maandalizi matano muhimu yanayopaswa kuyakusudiwa na Mwanachuo kabla ya kwenda kwenye Mafunzo ya Ufundi.

Kujifunza mada: Mwanachuo ajifunze mada, k.m. uchapaji, ili awe tayari kufundisha.

Kuandaa vifaa: Aandae vifaa, k.m. rangi, karatasi, na udongo, kwa ajili ya mafunzo.

Kupanga andalio: Aandike andalio, k.m. la somo la kupaka rangi, ili apange shughuli.

Kujifunza mbinu: Ajifunze mbinu, k.m. kutumia wimbo kufundisha, ili aweze kufundisha vizuri.

Kujua watoto: Ajue watoto, k.m. umri wao na uwezo wao, ili apange shughuli zinazofaa.